

Hem>Hitta rätt person>Typer av Juristyrken

Typer av Juristyrken

Tyskland

Här får du information om juristyrken i Tyskland.

Allmän åklagare

Roll och arbetsuppgifter

Den **allmänna åklagarmyndigheten** (*Staatsanwaltschaft*) är ett oberoende straffrättsligt organ på samma nivå som domstolarna. Åklagarna ansvarar för förundersökningar inför rättegångar samt för att väcka åtal och företräda åklagarmyndigheten under rättegången. Åklagarmyndigheten ansvarar också för verkställandet av domar. Den handlägger även ringa brott om ingen annan myndighet uttryckligen har utsetts att göra det.

Åklagarmyndigheten är skyldig att agera vid åtalbara brott på villkor att det finns tillräckliga grunder för åtal (principen om åtalsplikt). Det innebär att åklagarmyndigheten måste utreda och rättsligt pröva alla sakförhållanden som den har fått kännedom om, innan den beslutar om huruvida allmänt åtal ska väckas. Detta måste den göra på ett objektivt och opartiskt sätt: den måste ta hänsyn både till sakförhållanden som binder den misstänkte vid brottet och sakförhållanden som är till den misstänktes fördel. Om de lagstadgade villkoren är uppfyllda måste den väcka åtal. Om förfarandet rör ett ringa brott får åklagarmyndigheten avstå från att väcka åtal om graden av skuld är låg och det inte finns något allmänt intresse av att åtala den misstänkte. Under vissa lagstadgade förhållanden krävs också samtycke av den domstol som är behörig att pröva målet. Den misstänkte kan också behöva uppfylla vissa villkor och följa vissa anvisningar för att målet ska avslutas.

När åklagarmyndigheten genomför utredningar i straffrättsliga förfaranden kan den ta hjälp av andra tjänstemän, bl.a. poliser, skatteutredare och tulltjänstemän. De måste följa åklagarmyndighetens instruktioner.

För att ett misstänkt brott ska kunna prövas i domstol måste åtal väckas. Med några få undantag som rör mindre förseelser är det alltid den allmänna åklagarmyndigheten som väcker åtal. En allmän åklagare som företräder den åtalande myndigheten deltar normalt under rättegången.

Åklagarmyndigheten deltar både i första instans och vid överklaganden (i sakfrågor och rättsfrågor).

Vid rättegången ska åklagaren föredra åtalspunkterna. Han eller hon har rätt att förhöra den tilltalade och eventuella vittnen och inge egna framställningar om bevisupptagning. I slutet av rättegången håller åklagaren en slutplädering. I denna bedömer åklagaren de väsentliga och rättsliga omständigheterna och uppmanar ofta domstolen att meddela en viss dom eller att frikänna den tilltalade.

Om åklagarmyndigheten, domstolen och den tilltalade alla ger sitt samtycke kan målet avslutas i detta skede av förfarandet. Detta kan exempelvis ske om den tilltalades grad av skuld betraktas som låg efter rättegången.

Om åklagarmyndigheten är fast övertygad om att ett domstolsbeslut bör granskas av sakliga eller rättsliga skäl har den rätt att överklaga beslutet – även till den tilltalades fördel.

Organisation

Den allmänna åklagarmyndigheten har åklagarkammare vid varje delstatsdomstol (*Landgericht*) och delstatsöverdomstol (*Oberlandesgericht*) samt vid högsta förbundsdomstolen (*Bundesgerichtshof*). Den har en hierarkisk organisation.

Eftersom Tyskland har ett federalt system måste man skilja mellan förbundsstatens och delstaternas befogenheter.

Allmänna åklagare i delstaterna (*Staatsanwaltschaften der Länder*)

De allmänna åklagarna i delstaterna (*Länder*) har behörighet att väcka åtal för alla brott som inte omfattas av behörigheten för generalförbundsåklagaren vid högsta förbundsdomstolen (*Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof*). Generalförbundsåklagaren och de allmänna åklagarna i delstaterna har skilda och separata organisationer. Det finns ingen hierarkisk koppling mellan generalförbundsåklagaren och de allmänna åklagarna i delstaterna. I undantagsfall kan dock generalförbundsåklagaren överföra mål inom sin behörighet till de allmänna åklagarna i delstaterna eller ta över mål som omfattas av deras behörighet.

Samtliga 16 delstater har sina egna allmänna åklagare, som är organiserade på följande sätt.

Varje delstatsdomstol (*Landgericht*) har sin egen åklagarkammare, som även har behörighet vid distriktsdomstolarna (*Amtsgerichte*) inom den delstatsdomstolens domkrets.

De allmänna åklagarna vid delstatsdomstolarna är underställda åklagarmyndigheten vid behörig delstatsöverdomstol (*Oberlandesgericht*), som i sin tur är ansvarig inför justitieministern i respektive delstat.

Åklagarmyndigheterna (*Generalstaatsanwaltschaft*) ansvarar för överklaganden i rättsfrågor vid de delstatsöverdomstolarna. Om ett sådant förfarande faller inom högsta förbundsdomstolens behörighet är det generalförbundsåklagaren som väcker åtal.

Ytterligare information om allmänna åklagarkammare finns i avsnittet om [domstolar och allmänna åklagarkammare](#) (*Gerichte und Staatsanwaltschaften*) på webbplatsen för det federala justitie- och konsumentskyddsministeriet. Många allmänna åklagarkammare har också sina egna webbplatser, som kan nås via delstaternas justitieportaler.

Generalförbundsåklagaren vid högsta förbundsdomstolen (*Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof*)

I Tyskland är det i princip delstaterna som skipar rättvisa (enligt artiklarna 30, 92 och 96 i grundlagen). Generalförbundsåklagaråklagarmyndigheten vid högsta förbundsdomstolen är förbundsstatens enda åklagarmyndighet. Den kallas även allmänna förbundsåklagarmyndigheten (*Bundesanwaltschaft*). Den består inte bara av generalförbundsåklagaren, utan även av andra allmänna förbundsåklagare, högre allmänna åklagare, allmänna åklagare och andra anställda. Generalförbundsåklagaren är chef för den federala allmänna åklagarmyndigheten vid högsta förbundsdomstolen.

Generalförbundsåklagaren vid högsta förbundsdomstolen företräder åklagarmyndigheten i mål som rör allvarliga brott mot staten, vilka äventyrar Tysklands inre säkerhet (särskilt terroristhandlingar) eller yttre säkerhet (förräderi och spionage). generalförbundsåklagaren kan även väcka åtal för andra brott mot staten på de villkor som anges i § 120.2 i lagen om domstolsorganisation (*Gerichtsverfassungsgesetz, GVG*). Detta kallas "rätt att överta förfaranden".

Generalförbundsåklagaren ansvarar även för åtal när det gäller överträdelse av den internationella straffrätten (*Völkerstrafgesetzbuch*) och yttrar sig om alla överklaganden i brottmål vid högsta förbundsdomstolen (*Bundesgerichtshof*).

Generalförbundsåklagaren föreslås av den federala justitie- och konsumentskyddsministern och utses av förbundspresidenten. Kandidaten måste godkännas av *Bundesrat* (den övre kammaren i Tysklands parlament). Generalförbundsåklagaren står under tillsyn av den federala justitie- och konsumentskyddsministern. Justitieministern kan dock inte utöva tillsyn över de allmänna åklagarna i delstaterna eller ge dem instruktioner.

Domare

Organisation

De grundläggande bestämmelser som reglerar domarnas arbete i både federala domstolar och delstatsdomstolar är den **tyska lagen om domaryrket** (*Deutsches Richtergesetz*, DRiG). Det finns även ett antal bestämmelser i de respektive delstaternas lagstiftningar.

Det är justitieministerna i respektive delstat som övervakar domarnas arbete. Tillsynen över domare i federala domstolar, med undantag för domare i förbundsförfattningsdomstolen (*Bundesverfassungsgericht*), utövas av det berörda federala ministeriet.

Roll och arbetsuppgifter

Yrkesdomare och lekmannadomare

Yrkesdomare (*Berufsrichter*) tjänstgör vid de federala domstolarna eller vid delstatsdomstolarna. Domare på delstatsnivå tjänstgör vid en lokal domstol (*Amtsgericht*), en delstatsdomstol (*Landgericht*) eller en delstatsöverdomstol (*Oberlandesgericht*). De flesta domare är delstatsdomare.

Federala domare (*Bundesrichter*) kan tjänstgöra vid förbundsförfattningsdomstolen (*Bundesverfassungsgericht*), högsta förbundsdomstolen (*Bundesgerichtshof*), förbundsarbetsdomstolen (*Bundesarbeitsgericht*), förbundsskattedomstolen (*Bundesfinanzhof*), förbundssocialdomstolen (*Bundessozialgericht*), förbundsförvaltningsdomstolen (*Bundesverwaltungsgericht*) eller förbundspatentdomstolen (*Bundespatentgericht*).

I straffrättsliga förfaranden deltar även lekmannadomare (*Laienrichter*). Lekmannadomare är en honorärtitel som medborgare väljs till. I teorin kan en person väljas till lekmannadomare utan att ge sitt samtycke, och man kan vägra att sitta som lekmannadomare endast i exceptionella fall. Lekmannadomare sitter med i lokala domstolar och i de regionala domstolarnas brottmåls- och ungdomsavdelningar.

I princip har lekmannadomare samma rösträtt som yrkesdomare. Det innebär att yrkesdomare och lekmannadomare beslutar tillsammans om den tilltalade är skyldig och vad påföljden ska bli.

Enligt § 36 i **lagen om domstolsorganisation** (GVG) ska lekmannadomare väljas vart femte år. Endast tyska medborgare kan tjänstgöra som lekmannadomare (**§ 31 GVG**) och följande personer är uteslutna (**§ 33 GVG**):

Personer som är yngre än 25 år eller äldre än 70 år samt personer som skulle vara äldre än 70 år i början av tjänstgöringen.

Personer som inte har hemvist i den berörda kommunen.

Personer som inte är lämpliga p.g.a. psykisk eller fysisk sjukdom.

Personer som inte är lämpliga på grund av bristande kunskaper i det tyska språket.

Personer som har gjort personlig konkurs.

Följande personer kan inte tjänstgöra som lekmannadomare:

Personer som enligt domstolsbeslut är olämpliga för offentlig tjänst eller som har dömts till fängelsestraff på mer än sex månader för ett uppsåtligt brott.

Personer som utreds för ett brott som kan leda till att de bedöms vara olämpliga för offentlig tjänst (**§ 32 GVG**).

Lekmannadomare har rätt till traktamente. Hur stort traktamentet är beror på reglerna i lagen om lön och ersättning för domare (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz*) (**§ 55 GVG**). Delstaterna tillhandahåller informationsbroschyrer för lekmannadomare om deras arbetsuppgifter, och informationen finns även på internet. Delstaterna anordnar även utbildning för lekmannadomare.

Rättsvårdstjänstemän

Rättsvårdstjänstemän (*Rechtspfleger*) är tjänstemän inom domstolsväsendet. De ansvarar i första hand för frågor som hör till den s.k. frivilliga rättsvården (dvs. frågor rörande arv, förmynderskap, barn och adoption, fastighetsregistrering, handel, kooperativa företag och bolag, registrering av föreningar, makars egendomsordning, fartygsregistrering osv.), men är även behöriga att utföra en rad andra rättsliga uppgifter, t.ex. när det gäller ärenden om betalningsföreläggande, rättshjälp, exekutionstitlar, tvångsauktion och tvångsförvaltning, insolvens, fastställande av kostnader, verkställighet av straffrättslig påföljd samt förfaranden vid förbundspatentdomstolen och sådana som rör den internationella rättsordningen.

Vid de lokala domstolarna finns det för närvarande fler rättsvårdstjänstemän än domare. Rättsvårdstjänstemännens verksamhetsområde regleras i en särskild lag (*Rechtspflegergesetz*, RPfG). Liksom domare är rättsvårdstjänstemän vid fullgörandet av sina uppgifter opartiska och oberoende och endast bundna av lag och rätt. Deras beslut kan i princip överklagas enligt allmänna processrättsliga bestämmelser.

Databaser

Allmänheten kan hitta information om domstolsyrkena på följande webbplatser:

Webbplatsen för det **federala justitie- och konsumentskyddsministeriet**.

De olika webbplatserna för delstaternas justitieministerier (t.ex. **Hamburg**, **Berlin** eller **Bayern**).

Enskilda domstolar som tillhandahåller information via internet.

Den gemensamma **förbundsstatliga och delstatliga justitieportalen**.

Information finns även på webbplatserna för det **tyska domarförbundet** (*Deutscher Richterbund*) och det **tyska förbundet för rättsvårdstjänstemän** (*Bund Deutscher Rechtspfleger*).

Advokat

I Tyskland finns det omkring 166 000 advokater. De ska ha samma utbildning som domare och har rätt att ge råd till och företräda sina klienter i alla slags juridiska angelägenheter. De har befogenhet att utöva sitt yrke såväl i som utanför domstol. Enligt tysk rätt finns det ingen särskild kategori av "processadvokater" med uppgift att föra klienters talan inför domstol. Advokaternas befogenhet att företräda klienter inför domstol gäller i princip för alla typer av domstolar i Tyskland. Det enda undantaget gäller representation i tvistemål inför högsta förbundsdomstolen, som tillämpar särskilda kriterier för rätten att agera ombud. Det finns också ett undantag för anställda advokater (*Syndikusanwälte*), som ska ge råd till och företräda sin arbetsgivare i juridiska ärenden. Anställda advokater får inte företräda sin arbetsgivare vid vissa domstolar.

Advokaternas verksamhet regleras i den tyska förbundsförordningen om advokatycket (*Bundesrechtsanwaltsordnung*, BRAO). Därutöver utfärdar advokatsamfundet egna yrkesregler, närmare bestämt riktlinjer för god advokatsed (*Berufsordnung für Rechtsanwälte*, BORA) och en uppförandekod för specialistadvokater (*Fachanwaltsordnung*, FAO). Advokatarvoden regleras i lagen om advokatarvoden (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz*, RVG).

Advokaterna kan tillhöra en av de 27 regionala advokatsamfundet (*Rechtsanwaltskammern*) eller högsta förbundsdomstolens advokatsamfund. Samfundet ansvarar för att godkänna advokater. Därutöver har de bl.a. till uppgift att övervaka att advokaterna fullgör sina yrkesmässiga skyldigheter.

Databaser

Detaljerad information om **advokatycket** finns på webbplatsen för det **federala advokatsamfundet** (*Bundesrechtsanwaltskammer*, BRAK). Därutöver erbjuder den **tyska advokatföreningen** (*Deutscher Anwaltverein*, DAV), den största oberoende intresseorganisationen för advokater i Tyskland, rikhaltig information om advokatycket (även på engelska och franska).

Följande webbplats erbjuder också hjälp med att hitta en advokat: **Tysklands officiella advokatregister** (*Bundesweites Amtliches Anwaltsverzeichnis*), där alla advokater finns upptagna (tillgänglig på tyska och engelska), och den **federala advokatupplysningen** (*Deutsche Anwaltsauskunft*).

Patentombud

Det finns omkring 3 500 verksamma patentombud i Tyskland. De har vanligen avslutat naturvetenskapliga eller tekniska studier på universitetsnivå och kompletterat dessa med en juridisk påbyggnadsutbildning. Deras befogenhet att tillhandahålla rådgivning och att företräda klienter omfattar ärenden som rör

immateriell och industriell äganderätt (i första hand patent, bruksmönster, varumärken och formgivningar), med särskild inriktning på ansöknings- och övervakningsförfaranden. De har befogenhet att företräda sina klienter inför den tyska patent- och varumärkesmyndigheten, förbundspatentdomstolen och i vissa fall den högsta förbundsdomstolen. Inför regionala domstolar och högre regionala domstolar har patentombuden endast rätt att yttra sig om klienternas mål, och inte att framställa yrkanden.

Patentombudens verksamhet omfattas av bestämmelserna i patentombudsförordningen (*Patentanwaltsordnung*, PAO). Patentombuden är organiserade i patentombudssamfundet (*Patentanwaltskammer*).

Databaser

Information om yrket återfinns på [patentombudssamfundets](#) webbplats. Där finns även [Tysklands officiella patentombudsregister](#) (*Bundesweites Amtliches Patentanwaltsverzeichnis*).

Notarie

I Tyskland finns för närvarande nästan 7 000 verksamma notaries, som i regel ska ha samma utbildning som en domare. Notaries tillhandahåller oberoende, opartisk och objektiv rådgivning inför viktiga rättshandlingar och inom ramen för den frivilliga rättsvården. Den viktigaste uppgiften är att bestyrka rättshandlingar.

På grund av Tysklands federala struktur finns det olika typer av notaries. I de flesta delstater är notariesverksamheten ett heltidsarbete (*Nurnotariat*), medan den i andra är en sidosyssla till verksamheten som advokat (*Anwaltsnotariat*). I båda fallen är det de respektive delstaternas domstolsförvaltningar (*Landesjustizverwaltung*) som utser och utövar tillsyn över notarierna.

De arbetsrättsliga bestämmelserna om notaries finns i den federala notariesförordningen (*Bundesnotarordnung*, BNotO). Notariesarvodet regleras i arvodesförordningen (*Kostenordnung*, KostO).

Notaries är medlemmar i sina respektive regionala notariesamfund.

Databaser

[Det federala notariesamfundet](#) (*Bundesnotarkammer*) har på sin webbplats detaljerade upplysningar om olika frågor som rör notaries och deras verksamhet. Där finns ett [notariesregister](#) (*Verzeichnis der Notare*) som också kan vara till hjälp för den som behöver hitta en notarie. Informationen finns tillgänglig på tyska, engelska, franska och spanska.

Övriga juristyrken

Juristyrken som regleras i lagen om juridiska tjänster (*Rechtsdienstleistungsgesetz*, RDG)

Lagen om juridiska tjänster gör det möjligt för inkassoföretag, pensionskonsulter och juridiska rådgivare med specialisering på utländsk rätt att erbjuda utomrättsliga tjänster. I vissa fall kan "inkassojurister" och pensionsrådgivare även företräda sina klienter inför domstol. De måste vara registrerade för ändamålet (efter godkännande av domstolen). Registreringen kungörs i [registret över juridiska tjänster](#).

Dessa tjänsteleverantörer har ingen lagstadgad skyldighet att vara anslutna till ett samfund eller en yrkessammanslutning. Vissa inkassojurister och pensionsrådgivare är organiserade i särskilda yrkesförbund, av vilka de största är Federala förbundet för tyska inkassoföretag (*Bundesverband Deutscher Inkassounternehmen*), Federala förbundet för tyska juridiska rådgivare (*Bundesverband Deutscher Rechtsbeistände/Rechtsdienstleister*) och Federala förbundet för pensionsrådgivare (*Bundesverband der Rentenberater*).

Databaser

Via den tyska justitieportalen har du tillgång till registret över juridiska tjänster, med en förteckning över jurister som tillhandahåller sådana tjänster och en förteckning över domstolar som ansvarar för registrering. På webbplatserna för [Federala förbundet för tyska inkassoföretag](#),

[Federala förbundet för tyska juridiska rådgivare](#) och [Federala förbundet för pensionsrådgivare](#) finns en mängd ytterligare upplysningar.

Organisationer som tillhandahåller kostnadsfria juridiska tjänster

I Tyskland tillhandahålls kostnadsfri juridisk rådgivning (enligt [§ 6](#) och [§ 8](#) i [lagen om juridiska tjänster](#)) av ett antal ideella organisationer. De viktigaste organisationerna som tillhandahåller sådan rådgivning:

[Federala förbundet för arbetstagarnas välfärd](#) (*Arbeiterwohlfahrt Bundesverband e.V.*).

[Caritas](#).

[Diakonie](#).

[Centrala socialtjänsten för judar i Tyskland](#) (*Zentralwohlfahrtstelle der Juden in Deutschland*).

[Tyska röda korset](#) (*Deutsches Rotes Kreuz*).

[Sammanslutningen av socialorganisationer](#) (*Paritätischer Wohlfahrtsverband*).

Länkar

[Den förbundsstatliga och delstatliga justitieportalen](#)

[Upplysningar om domstolar och allmänna åklagarkammare, federala justitie- och konsumentskyddsministeriet](#)

[Federala justitie- och konsumentskyddsministeriet](#)

[Justitieministeriet i Hamburg](#)

[Justitieministeriet i Berlin](#)

[Justitieministeriet i Bayern](#)

[Tyska domarförbundet](#)

[Federala advokatsamfundet](#)

[Tysklands officiella advokatregister](#)

[Tyska advokatsamfundet](#)

[Federala advokatuupplysningen](#)

[Patentombudssamfundet](#)

[Notariesregistret](#)

[Federala notariesamfundet](#)

[Registret över juridiska tjänster](#)

[Federala förbundet för arbetstagarnas välfärd](#)

[Caritas](#)

[Diakonie](#)

[Centrala socialtjänsten för judar i Tyskland](#)

[Tyska röda korset](#)

[Sammanslutningen av socialorganisationer](#)

Senaste uppdatering: 10/01/2022

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.